

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 236 / ΙΙΙ / 2003

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 28η Μαρτίου 2003, ημέρα Παρασκευή και ώρα 16:00, με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Ηλίας Σουφлерός κωλυμένου του Δημήτρη Τζουγανάτου

Μέλη: Βασίλειος Κολοβός, κωλυμένου του τακτικού, Ηλία Βλάσση

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης

Παναγιώτης Μαντζουράνης,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυμένου του τακτικού, Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδας Νικολούζος και

Νικόλαος Βέττας

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυμένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η **προηγούμενη γνωστοποίηση**, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, της συγχώνευσης των εταιριών **ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.** και **ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε.**, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη.

Στην συνεδρίαση παρέστησαν: α) η εταιρία ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG EUROBANK ERGASIAS Α.Ε., μετά των νομίμων εκπροσώπων της Δημητρίου Μητροτόλη, Διευθυντή Λογιστηρίου, Ιωάννας Αρχιμανδρίτη Senior Manager Strategy Investent & Planning Group **και της** πληρεξουσίας δικηγόρος Ευγενίας Τερζιώτη και β) η εταιρία ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε., μετά της νομίμου εκπροσώπου της Μάρθας Φωτεινοπούλου, Γενική Διευθύντρια και Διευθύνουσα Σύμβουλος αυτής και του πληρεξουσίου δικηγόρου της Σπήλιου Μούζουλα.

Στην αρχή της συζήτησης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και πρότεινε: 1) Εφόσον η Επιτροπή κρίνει ότι οι υπό συγχώνευση εταιρίες ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. και ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε., δεν είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες, η από 6.2.2003 γνωστοποιηθείσα πράξη δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρ. 4 και 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει, και ως εκ τούτου θα πρέπει να εκδοθεί η προβλεπόμενη από το αρ. 4δ παρ. 2 του ίδιου νόμου Πράξη Προέδρου και 2) Εφόσον η Επιτροπή κρίνει ότι οι προαναφερθείσες εταιρίες είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες, η από 6.2.2003 γνωστοποιηθείσα συγχώνευση δι' απορρόφησης της εταιρίας ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε., από το πιστωτικό ίδρυμα ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG EUROBANK ERGASIAS Α.Ε και η, κατόπιν τούτου, απόκτηση ελέγχου επί της ενοποιημένης εταιρίας από τους ελέγχοντες την απορροφούσα εταιρία, συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρ. 4 παρ.2 του νόμου, η οποία δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά την οποία αφορά και ως εκ τούτου δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσής της κατά το νόμο. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω νόμιμοι εκπρόσωποι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των ενδιαφερομένων εταιριών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

τους, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, υποστήριξαν ότι οι υπό συγχώνευση εταιρίες είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ.3 του ν.703/77 και ζήτησαν να γίνει δεκτή η κρινόμενη γνωστοποίηση συγκέντρωσης επιχειρήσεων.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι την 2α Απριλίου 2003, ημέρα Τετάρτη, στις ενδιαφερόμενες εταιρίες για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη, στην ως άνω αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 3η Απριλίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 15:00, και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, προφορικά και εγγράφως οι ενδιαφερόμενες εταιρίες και τα υπομνήματα που αυτές προσκόμισαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ια. Στις 06.02.2003 η ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS A.E. με διακριτικό τίτλο (δ.τ.) «Eurobank Ergasias» (εφεξής Eurobank Ergasias) και η εταιρία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε. με δ.τ. «Ergoinvest S.A.» (εφεξής Ergoinvest) γνωστοποίησαν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (ημ. α.π. 470) την επικείμενη συγχώνευσή τους με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, κατά τα άρθρα 16 ν. 2515/97, 1-5 ν. 2166/1993 και 69-77 ν. 2190/1920, όπως ισχύουν. Η απορροφούσα, Eurobank Ergasias, κατέχει ήδη (**α**) το υψηλότερο μεταξύ των μετόχων ποσοστό (31,6%) συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο (μ.κ.) της απορροφούμενης, και (**β**) ποσοστό 49% επί του μ.κ. της ελεγχόμενης από την Ergoinvest (με ποσοστό 51%) εταιρίας (ήδη ανενεργούς) ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε.

β. Για την υλοποίηση της συγχώνευσης οι Eurobank Ergasias και Ergoinvest συνέταξαν Ισολογισμούς Μετασχηματισμού την 07.11.2002 και στις 06.12.2002 υπέγραψαν το προσκομισθέν με την γνωστοποίηση Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, το οποίο εγκρίθηκε και από τις Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις (Γ.Σ.) των μετόχων τους, που συνεδρίασαν στις 03.03.2003 για την πρώτη και στις 15.03.2003 για την δεύτερη εταιρία, ελέγχθηκαν από δύο ελεγκτικές εταιρίες και υποβλήθηκαν στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β ν. 2190/1920, με καταχώριση στο Μ.Α.Ε. του Υπ. Ανάπτυξης στις 27.12.2002 και δημοσίευση σχετικών ανακοινώσεων στο Φ.Ε.Κ. της 31.12.2002 (Τεύχη Α.Ε. και Ε.Π.Ε. υπ' αριθ. 12998 και 13001).

γ. Η γνωστοποιηθείσα πράξη συνίσταται στη μεταβίβαση από την Ergoinvest, στην Eurobank Ergasias του συνόλου της περιουσίας της, (ενεργητικού και παθητικού), πλην της χορηγηθείσας στην Ergoinvest από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς άδειας συστάσεως και λειτουργίας της, ως εταιρίας αποκλειστικού σκοπού του άρθρου 1§1 του ν. 1969/1991 (διαχείρισης χαρτοφυλακίου κινητών αξιών), δεδομένου ότι η άδεια αυτή θα παύσει να ισχύει αυτοδικαίως μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης και την, συνεπεία αυτής, λύση χωρίς εκκαθάριση της απορροφούμενης εταιρίας και εξαφάνισή της ως νομικού προσώπου.

δ. Με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης: **α**) Οι μέτοχοι της απορροφούμενης Ergoinvest θα καταστούν μέτοχοι της απορροφούσας Eurobank Ergasias, αλλά η «ενοποιημένη» εταιρία θα ελέγχεται από τους ελέγχοντες σήμερα την απορροφούσα. Η σχέση ανταλλαγής

μετοχών είναι 9 μετοχές της Ergoinvest προς 1 νέα μετοχή της Eurobank Ergasias. **β)** Η Eurobank Ergasias θα αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο (100%) της ελεγχόμενης σήμερα από την Ergoinvest, εταιρίας SErgoinvest.

ε. Η συγχώνευση τελεί υπό την αίρεση της λήψης έγκρισης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, την Τράπεζα της Ελλάδος, το Υπουργείο Ανάπτυξης και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.).

IIαα. Η Ergoinvest ιδρύθηκε από την Τράπεζα Εργασίας το 1977 με την άδεια 154/26/10-03-1977 της Νομισματικής Επιτροπής, έχει έδρα στην Αθήνα και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. από τις 11.11.1977. Δραστηριοποιείται στη διαχείριση χαρτοφυλακίου κινητών αξιών, όπως αυτές ορίζονται στο άρ. 1 του ν. 1969/1991 «Εταιρίες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, Αμοιβαία Κεφάλαια, διατάξεις εκσυγχρονισμού και εξυγιάνσεως της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις», από τις διατάξεις του οποίου και διέπεται, δηλ. μετοχές, ομολογίες, ομόλογα, τίτλοι μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, πιστοποιητικά καταθέσεων του άρ. 9 αν. 148/1967, έντοκα γραμμάτια Δημοσίου και άλλα χρηματιστηριακά πράγματα. Στις ανωτέρω κινητές αξίες περιλαμβάνονται και μετοχές μη εισηγμένων στο Χ.Α.Α. εταιριών. Το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων της εταιρίας έχει επενδυθεί στην ελληνική κεφαλαιαγορά, ενώ ένα μέρος αυτών και στο εξωτερικό, στα Χρηματιστήρια Νέας Υόρκης, Λονδίνου, Παρισίων, Φρανκφούρτης, Μιλάνου, Καΐρου, Άμστερνταμ, κ.α. Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, η Eurobank Ergasias κατέχει το 31,6% του μ.κ. της εταιρίας, ενώ κανένας άλλος μέτοχος δεν διαθέτει ποσοστό συμμετοχής άνω του 2%.

IIαβ. Σε ό,τι αφορά τον έλεγχο της Ergoinvest, οι γνωστοποιούσες εταιρείες υποστηρίζουν ότι, παρά το σημαντικό ποσοστό των μετοχών της Ergoinvest που κατέχει η Eurobank Ergasias και τη μεγάλη διασπορά των υπολοίπων μετοχών και μολονότι οι οικονομικές καταστάσεις της πρώτης ενοποιούνται και παρουσιάζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου της Eurobank Ergasias, η τελευταία δεν ελέγχει την Ergoinvest, γιατί δεν ασκεί καμία επιρροή στη λήψη των αποφάσεων της, δεδομένου ότι στο ΔΣ αυτής, που εξελέγη από την Τακτική ΓΣ της 28.04.1999 με τριετή θητεία, αλλά και στο εκλεγέν από την Τακτική ΓΣ της 28.06.2002, μόνο 2 από τα 9 μέλη είναι πρόσωπα που έχουν υποδειχθεί από την Eurobank Ergasias και παρέχουν τις υπηρεσίες τους σ' αυτήν, ούτε δε η Eurobank Ergasias είχε πραγματικά τη δυνατότητα αλλαγής του ΔΣ της Ergoinvest με πρόσωπα της επιλογής της. Το εκάστοτε δε ποσοστό των μετοχών της Eurobank Ergasias στις ΓΣ της Ergoinvest κυμαινόταν μεν σε υψηλά επίπεδα, ήταν, όμως, γενικώς ασταθές και απρόβλεπτο, όπως στην τελευταία ΓΣ της 15.03.2003, κατά την οποία η Τράπεζα παρέστη με μετοχές που αντιπροσώπευαν ποσοστό 61,09% επί του συνόλου των εκπροσωπούμενων, δηλαδή ποσοστό με το οποίο η Τράπεζα ούτε τη συγχώνευση με την Ergoinvest μπορούσε να αποφασίσει, ούτε οποιοδήποτε άλλο θέμα για το οποίο απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Εκ του λόγου αυτού – ισχυρίζονται οι γνωστοποιούσες – σε όλο το χρονικό διάστημα από το 1999 μέχρι και σήμερα η Ergoinvest δεν είναι συνδεδεμένη με την Τράπεζα σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, αφού δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 42 ε του ν. 2190/1920.

Ο κύκλος εργασιών της Ergoinvest στην Ελλάδα (κατ' άρθρο 4στ του ν. 703/77), την τριετία του 2000, 2001, 2002 διαμορφώθηκε σε [...], [...], [...] €αντιστοίχως.

ΠΒα (i) Η Eurobank Ergasias ιδρύθηκε το 1924, έχει έδρα την Αθήνα και, μετά από διαδοχικές εξαγορές και συγχωνεύσεις τραπεζικών επιχειρήσεων (Τράπεζες Interbank Ελλάδος, Αθηνών, Κρήτης, Εργασίας, Τέλεσις και τα υποκαταστήματα της Credit Lyonnais Grèce SA στην Ελλάδα) αποτελεί σήμερα ένα από τα δυναμικότερα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, παρέχοντας ευρύ φάσμα τραπεζικών και χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών σε διάφορους τομείς, όπως: Τραπεζική Ιδιωτών Πελατών, Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς, Private Banking και Διαχείριση Περιουσίας και Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων.

ΠΒα(ii) Η Eurobank Ergasias είναι ο τρίτος μεγαλύτερος τραπεζικός όμιλος σε ενεργητικό και καταθέσεις στην Ελλάδα και κατέχει την πρώτη θέση στις χορηγήσεις καταναλωτικών δανείων, πιστωτικών καρτών και δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και στη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων. Επιπλέον, ο Όμιλος κατέχει ηγετική θέση στην επενδυτική τραπεζική, μέσω της EFG Telesis Finance, και στα προϊόντα κεφαλαιαγοράς, μέσω της EFG Eurobank Χρηματιστηριακή, ενώ διαθέτει ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα στο χώρο της διαχείρισης περιουσίας ιδιωτών (private banking). Με δυναμικό άνω των 8.000 ανθρώπων, δίκτυο άνω των 300 καταστημάτων, 550 ATMs και 24 σημείων πώλησης του καινοτόμου δικτύου «Open 24» καθώς και με την αξιοποίηση εναλλακτικών δικτύων (phone banking, ηλεκτρονική τραπεζική, mobile και TV banking) η Eurobank Ergasias επιτυγχάνει τη διάθεση των προϊόντων και των υπηρεσιών της πανελλαδικά. Επίσης, οι στρατηγικές συνεργασίες του Ομίλου με την Deutsche Bank και τον Όμιλο EFG Bank European Financial Group, με έδρα τη Γενεύη, διευκολύνουν την πρόσβαση του ομίλου Eurobank Ergasias στις Ευρωπαϊκές αγορές. Η Eurobank Ergasias ηγείται ομίλου επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, χρηματοδοτικές μισθώσεις, ασφάλειες, διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, επενδύσεις χαρτοφυλακίου, επενδυτικές υπηρεσίες κλπ. Οι μετοχές της είναι ονομαστικές και εισηγμένες στο Χ.Α.Α. από τον Απρίλιο 1999.

ΠΒβ(i). Ειδικότερα, στον κλάδο των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, στον οποίο δραστηριοποιείται η απορροφούμενη εταιρεία, η Eurobank Ergasias δραστηριοποιείται μέσω των ελεγχόμενων από αυτήν εταιρειών: **α)** ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε.Ε.Χ. (εισηγμένη στο Χ.Α.Α.) στην οποία κατέχει μερίδιο 35,01% και **β)** EFG ΕΥΡΩΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε.Ε.Χ. (προς εισαγωγή στο Χ.Α.Α.) στην οποία κατέχει μερίδιο 50%.

ΠΒβ(ii). Για την ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ η Eurobank Ergasias, στην από 24.3.2003 (ημ.α.π. 1015/26.3.2003) επιστολή της αναφέρει ότι η εν λόγω εταιρεία είναι θυγατρική της σύμφωνα με το άρθρο 42ε §5 περ. α' υποπερ. δδ' του κ.ν. 2190/1920. Ειδικότερα αναφέρει: «Η Eurobank Ergasias ασκεί δεσπόζουσα επιρροή στην ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, διότι πληρούνται και τα δύο στοιχεία που θέτει η διάταξη (σωρευτικά) ως προϋποθέσεις για τη συνδρομή της δεσπόζουσας επιρροής και συγκεκριμένα: αφενός μεν η συμμετοχή της Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ κατά ποσοστό τουλάχιστον 20% (εν προκειμένω 35,01%), αφετέρου δε η άσκηση κυρίαρχης επιρροής στη διοίκηση ή τη λειτουργία της τελευταίας, δεδομένου ότι η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ (5 μέλη επί συνόλου 7) είναι πρόσωπα που έχουν υποδειχθεί από την Τράπεζα και συνεπώς η λήψη των αποφάσεων γίνεται ουσιαστικά από την τελευταία.»

ΠΒβ(ιιι). Επίσης, πλην της μειοψηφικής συμμετοχής της στην απορροφούμενη, κατά ποσοστό 31,6% η Eurobank Ergasias συμμετέχει με ποσοστά 19,64% στην ΔΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ. (εισηγμένη στο Χ.Α.Α.) και με 15,20% στην ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Α.Ε.Ε.Χ. (εισηγμένη στο Χ.Α.Α.).

ΠΒγ. Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών (κ.ε.) της Eurobank Ergasias στην Ελλάδα την τριετία 2000, 2001, 2002 ήταν 1.592.511.911, 1.727.887.489 και 2.166.457.000 € αντιστοίχως. (Οι ανωτέρω κ.ε. περιλαμβάνουν: **α)** της χρήσης 2000 τον κ.ε. των Τραπεζών EFG Eurobank, Εργασίας και ΤΕΛΕΣΙΣ, **β)** της χρήσης 2001 τον κ.ε. των Τραπεζών EFG Eurobank-Ergasias και ΤΕΛΕΣΙΣ και **γ)** της χρήσης 2002 και εκείνους των ελεγχόμενων εταιρειών.)

III. Ως σχετική αγορά προϊόντος θεωρείται εκείνη στην οποία δραστηριοποιείται η απορροφούμενη εταιρεία Ergoinvest, ήτοι η αγορά των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, η οποία περιλαμβάνει, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1969/91, δραστηριότητες που έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την για ίδιο λογαριασμό διαχείριση χαρτοφυλακίου κινητών αξιών (περιλαμβανομένων και των μη εισηγμένων στο Χ.Α.Α.), δηλ. μετοχών, ομολογιών, ομολόγων, τίτλων μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, πιστοποιητικών καταθέσεων του άρθρου 9 α.ν.148/1967, εντόκων γραμματίων Δημοσίου και άλλων χρηματιστηριακών πραγμάτων. Στην αγορά αυτή, πέραν της απορροφούμενης, δραστηριοποιούνται και οι θυγατρικές της απορροφούσας εταιρείες ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε.Ε.Χ. (εισηγμένη στο Χ.Α.Α.) και ΕFG ΕΥΡΩΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε.Ε.Χ. (προς εισαγωγή στο Χ.Α.Α.). Η εξέταση της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείτο η θυγατρική της απορροφούμενης, εταιρεία Sergoinvest, παρέλκει δεδομένου ότι η εν λόγω εταιρεία παραμένει αδρανής και ως εκ τούτου δεν υφίσταται θέμα απόκτησης ή αύξησης μεριδίου για την απορροφούσα. Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η ελληνική επικράτεια.

IVα. 1. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται συνολικά 38 εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου (Α.Ε.Ε.Χ.), εκ των οποίων 23 εισηγμένες και 15 μη εισηγμένες στο ΧΑΑ. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι:

- Με βάση τα στοιχεία (αξίας) ενεργητικού, οι εισηγμένες Α.Ε.Ε.Χ. αντιπροσωπεύουν το 87,5% των εταιρειών του κλάδου, ενώ οι μη εισηγμένες 12,5%.
- Με βάση την καθαρή αξία του ενεργητικού της, η Ergoinvest κατέχει την τρίτη θέση, με μερίδιο αγοράς 10,96% επί των εισηγμένων Α.Ε.Ε.Χ. και 9,6% επί του συνόλου των Α.Ε.Ε.Χ. που λειτουργούν στην Ελλάδα (εισηγμένων και μη). Την πρώτη και δεύτερη θέση καταλαμβάνουν αντίστοιχα οι εταιρείες ALPHA ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.Ε.Χ. και ΕΛΛΗΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Χ. με ποσοστά 17,88% και 14,06% αντίστοιχα, επί των εισηγμένων Α.Ε.Ε.Χ. και 15,6% και 12,3% επί του συνόλου των Α.Ε.Ε.Χ..
- Η θυγατρική της Eurobank Ergasias, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε.Ε.Χ., κατέχει μερίδιο 3,48% επί των εισηγμένων Α.Ε.Ε.Χ. και 3,0% επί του συνόλου των Α.Ε.Ε.Χ., ενώ η ΕFG ΕΥΡΩΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε.Ε.Χ. κατέχει μερίδιο 1,4% επί του συνόλου των Α.Ε.Ε.Χ. που λειτουργούν στην Ελλάδα. Επομένως, το συνολικό μερίδιο αγοράς της Eurobank Ergasias (δια των ανωτέρω θυγατρικών της) επί του συνόλου των Α.Ε.Ε.Χ. που λειτουργούν στην Ελλάδα ανέρχεται σε 4,4%.

- Τέλος, οι επιχειρήσεις ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Α.Ε.Ε.Χ. και ΔΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ, στις οποίες συμμετέχει η Eurobank Ergasias, κατέχουν μερίδια 4,7% (6^η θέση) και 1,2% (16^η θέση) αντίστοιχα επί του συνόλου των Α.Ε.Ε.Χ. και 5,43% και 1,41% αντίστοιχα επί των εισηγμένων στο Χ.Α.Α.

ΙVβ. Με βάση τα ανωτέρω, στην αγορά των εταιριών επενδύσεως χαρτοφυλακίου η Eurobank Ergasias κατείχε το 2000, ως όμιλος, μερίδιο 23%. Το ποσοστό αυτό προκύπτει ως μέσος όρος, μετά τη στρογγυλοποίηση σε ακέραιο αριθμό του αθροίσματος των μεριδίων αγοράς των τριών ΑΕΕΧ (ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΠΡΟΟΔΟΣ και ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ), με βάση την χρηματιστηριακή αξία καθεμίας (3,1% + 5,3% + 13,5% = 21,9% κατά το μηνιαίο δελτίο του ΧΑΑ 12^{ου}/2000) και του αθροίσματος των μεριδίων των τριών εν λόγω ΑΕΕΧ με βάση την καθαρή αξία του ενεργητικού καθεμίας στις 31.12.2000 (3,7% + 5,9% + 15,1% = 24,7% κατά τα στατιστικά στοιχεία της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών).

ΙVγ. Δεδομένου δε ότι 15 μη εισηγμένες ΑΕΕΧ θα εισαχθούν σύντομα στο ΧΑΑ εντός εξαμήνου (όπως προβλέπει σχετική απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς), ενώ ο κλάδος χαρακτηρίζεται από συγκεντρώσεις (η Marfin Classic απορρόφησε την Marfin Momentum στις 31.10.2001, και την Marfin Magnum στις 31.10.2002, η ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ την ΑΣΠΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ στις 29.05.2002 κλπ), είναι σαφές ότι η αγορά είναι ανοικτή στον πραγματικό και δυνητικό ανταγωνισμό, τα δε υφιστάμενα μερίδια αγοράς αναμένεται να διαφοροποιηθούν.

Vα. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγούμενες ανεξάρτητες επιχειρήσεις και β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων. Συνεπώς, η ύπαρξη συγκέντρωσης προϋποθέτει οι συμμετέχουσες εταιρείες να είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες.

Vβ. Κατά το άρθρο 4 παρ. 3, για την εφαρμογή του ν. 703/77, «ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης.» Δηλαδή, κατά το άρθρο 4 του ν. 703/77, έλεγχος συνιστά η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της στρατηγικής συμπεριφοράς της επιχείρησης και όχι η πραγματική άσκηση του επηρεασμού.

Vγ. Αποκλειστικός έλεγχος μπορεί να αποκτηθεί και στην περίπτωση «ειδικής» μειοψηφίας, η ύπαρξη της οποίας μπορεί να διαπιστωθεί σε νομική ή σε πραγματική βάση. Σε νομική βάση, μπορεί να διαπιστωθεί στην περίπτωση κατά την οποία οι μειοψηφούντες μέτοχοι έχουν ορισμένα ειδικά δικαιώματα, όπως προνομιούχες μετοχές, που συνεπάγονται πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου ή άλλα δικαιώματα που παρέχουν στους μειοψηφούντες μετόχους τη δυνατότητα να καθορίζουν τη στρατηγική εμπορική συμπεριφορά της ελεγχόμενης επιχείρησης, όπως η εξουσία να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του εποπτικού ή του διοικητικού συμβουλίου, ή δικαίωμα αρνησικυρίας.

Μέτοχος με μειοψηφική συμμετοχή στο κεφάλαιο μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αποκλειστικό έλεγχο, και στην περίπτωση κατά την οποία υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να εξασφαλίσει την πλειοψηφία στη Γ.Σ., δεδομένου ότι οι υπόλοιπες μετοχές είναι κατανεμημένες σε μεγάλο αριθμό μετόχων, οι οποίοι δεν είναι πιθανό όλοι να είναι παρόντες ή να εκπροσωπούνται στη Γ.Σ.. Η διαπίστωση κατά πόσο υπάρχει ή όχι αποκλειστικός έλεγχος σε συγκεκριμένη περίπτωση βασίζεται στα στοιχεία που προκύπτουν από την παρουσία των μετόχων κατά τα προηγούμενα έτη. Εφόσον, με βάση τον αριθμό των μετόχων που παρακολουθούν τις Γ.Σ., ένας μέτοχος με μειοψηφική συμμετοχή στο κεφάλαιο έχει σταθερή πλειοψηφία σε ψήφους κατά τη συνέλευση αυτή, τότε ο εν λόγω μέτοχος θεωρείται ότι έχει αποκλειστικό έλεγχο. (Ε.Α. 112/1998 «Τράπεζα Πειραιώς – Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης», 32/II/1999 «Τράπεζα Πειραιώς – Xios Bank», 78/II/1999 «Info Quest – Ιάσων», 79/II/1999 «Info Quest – American Computers»).

Υδ. Σύμφωνα με τα πρακτικά των Γ.Σ. των μετόχων της Ergoinvest, από 21.4.1999 έως 15.3.2003, η συμμετοχή της Eurobank Ergasias διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Είδος Γ.Σ.	Ημ/νία	Σύνολο παρισταμένων ως % επί του μ.κ.	Συμμετοχή Eurobank Ergasias επί του μ.κ.	Συμμετοχή Eurobank Ergasias επί των παρισταμένων
Τακτική	21/4/1999	69,45%	30,87%	44,45%
Εκτακτη	27/10/1999	67,30%	30,87%	45,86%
<i>Οι κατωτέρω ΓΣ έλαβαν χώρα μετά την εξαγορά της Τράπεζας Εργασίας από την Eurobank</i>				
Τακτική	6/3/2000	20,17%	12,30%	60,99%
Τακτική	23/3/2001	39,07%	30,79%	78,81%
Τακτική	28/6/2002	36,86%	31,60%	85,72%
Εκτακτη	3/3/2003	43,08%	31,60%	73,34%
Εκτακτη	15/3/2003	51,72%	31,60%	61,09%

Υε. Με βάση τα ανωτέρω, η Eurobank Ergasias έχει de facto έλεγχο επί της Ergoinvest, δεδομένου ότι μπορεί να εξασφαλίζει πλειοψηφία στις Γ.Σ. της εταιρείας λόγω και της μεγάλης διασποράς των λοιπών μετοχών και του μικρού μεριδίου (κάτω του 2%) καθενός εξ αυτών. Είναι ενδεικτικό ότι στη Γ.Σ. της απορροφούμενης εταιρίας στις 28.6.2002, που διόρισε το νυν Δ.Σ. αυτής, η απορροφούσα Τράπεζα είχε πλειοψηφία 85,72%, ποσοστό που της επέτρεπε να διορίσει το σύνολο των μελών του. Σε κάθε περίπτωση, η Eurobank Ergasias, με το ποσοστό το οποίο διαθέτει, έχει την εξουσία αναστολής της λήψης στρατηγικών αποφάσεων στην Ergoinvest, πέραν του γεγονότος ότι μπορεί να διορίζει ολόκληρο το ΔΣ της απορροφούμενης εταιρίας. Εξάλλου, η Eurobank Ergasias, λόγω της ισχυρής της θέσης στον χρηματοοικονομικό τομέα εν γένει και της δραστηριοποίησής της στην αγορά των Α.Ε.Ε.Χ. μέσω θυγατρικών και συνδεδεμένων επιχειρήσεων, μπορεί να επηρεάσει την συμπεριφορά και άλλων μετόχων-μικροεπενδυτών της Ergoinvest, ούτως ώστε να στηρίζουν στις θέσεις της στην Γ.Σ. της τελευταίας. Το γεγονός ότι μόνον δύο από τα εννέα (9) μέλη του Δ.Σ. της Ergoinvest είναι

υπάλληλοι της απορροφούσας Τράπεζας, δεν αποδεικνύει, όπως ισχυρίζονται οι γνωστοποιούσες, τη μη ύπαρξη ελέγχου. Η δυνατότητα ελέγχου προϋποθέτει δυνατότητα διορισμού Διοικητικού Συμβουλίου εν γένει από τον ελέγχοντα και όχι μόνον υπαλλήλων αυτού. Κάθε πρόσωπο, οριζόμενο ως μέλος Δ.Σ. Α.Ε., είναι δυνατό να ελέγχεται και όχι μόνον το συνδεδεμένο με υπαλληλική σχέση με τον διορίζοντα. Άλλωστε, όπως εδήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού οι γνωστοποιούσες, ούτε άπαξ, στο Δ.Σ. της απορροφούμενης εταιρίας, οι δυο υπάλληλοι της Τράπεζας διαφώνησαν προς τις ληφθείσες αποφάσεις, ενώ ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ergoinvest, εάν διαφωνούσε με την Τράπεζα, θα υπέβαλε την παραίτησή του.

Υστ. Πρέπει να σημειωθεί ότι η έννοια του ελέγχου μιας επιχείρησης κατά τον ν. 703/77, δεν συμπίπτει απολύτως με την έννοια του ελέγχου κατά τον ν. 2190/1920. Κατά τον ν. 703/77 (άρθρο 4 παρ. 3), αρκεί να συντρέχει η δυνατότητα ελέγχου, ενώ κατά τον ν. 2190/1920 (άρθρο 42ε παρ. δ), έλεγχος υφίσταται μόνον όταν συντρέχει πραγματικός έλεγχος της επιχείρησης, και δεν αρκεί μόνον η δυνατότητα ελέγχου.

Υζ. Συνεπώς, οι υπό συγχώνευση εταιρείες δεν είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες, η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των αρ. 4 και 4β του νόμου και ως εκ τούτου ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού πρέπει να εκδώσει την προβλεπόμενη από το αρ. 4δ παρ. 2 πράξη, η οποία θα κοινοποιηθεί στις επιχειρήσεις που προέβησαν στη γνωστοποίηση.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού : α) αποφαινεται ότι η γνωστοποιηθείσα στις 6.2.2003 επικείμενη συγχώνευση μεταξύ των εταιριών ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΦΓ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ και ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη κατά τα άρθρα 16 ν. 2515/97, 1-5 ν.2166/1993 και 69-77 ν.2190/20, όπως ισχύουν, δεν αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 4 του ν.703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι οι υπό συγχώνευση εταιρίες δεν είναι μεταξύ τους ανεξάρτητες κατά την έννοια της ως άνω διάταξης β) Αναθέτει στη Γραμματεία τον έλεγχο του κατά πόσον τηρήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 4β επ. του ν.703/77, σχετικά με την απόκτηση του ελέγχου της εταιρίας ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ από την εταιρία εταιριών ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΦΓ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.

Η ανωτέρω απόφαση εκδόθηκε την 7η Απριλίου 2003.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Πρόεδρος
Ηλίας Σουφλερός

Ο Συντάξας την απόφαση
Λεωνίδας Νικολούζος

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη